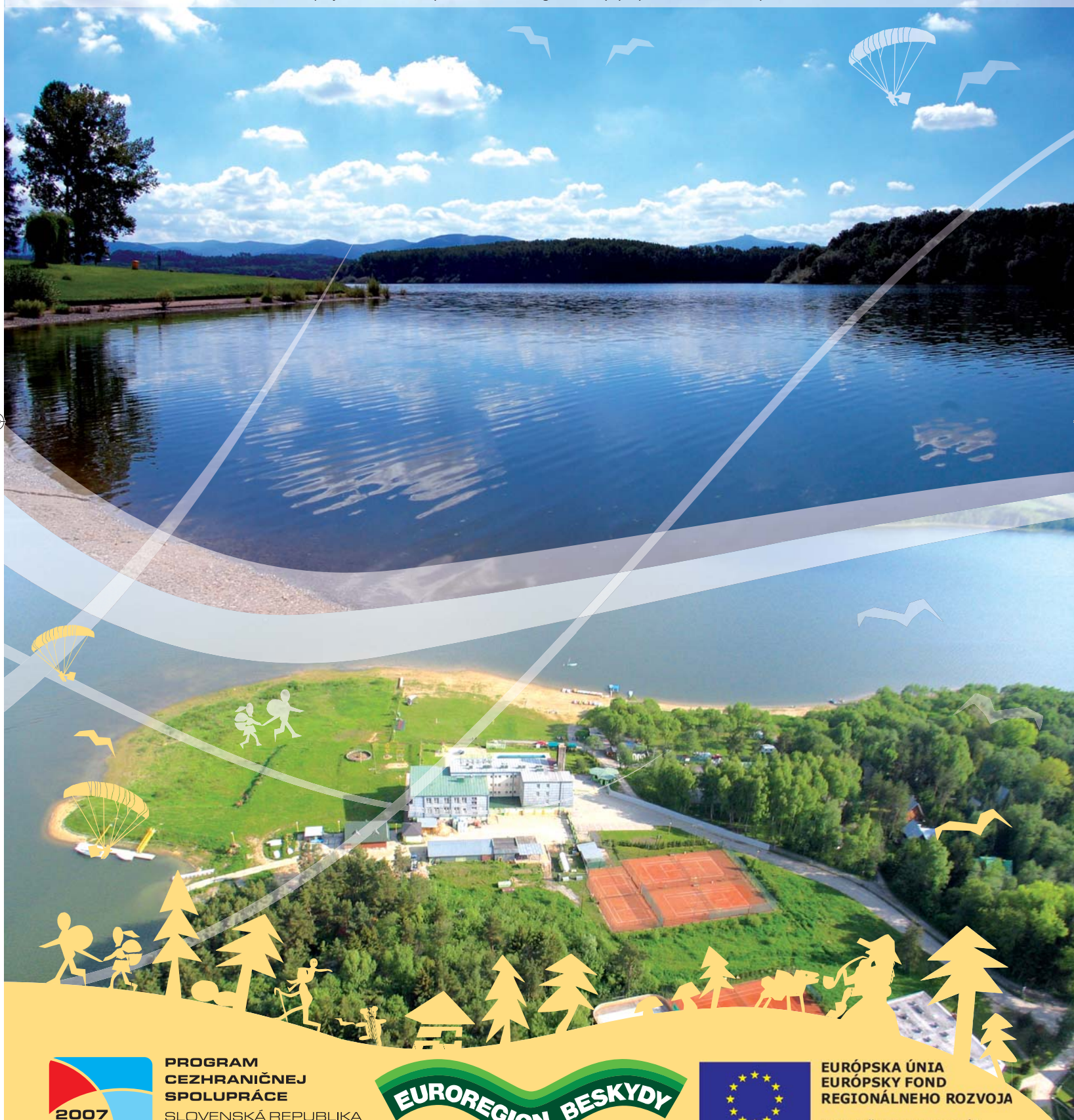

Vítejte

v Euroregionu Beskydy

Realizováno z projektu „Cezhraničný turizmus v Euroregióně Beskydy“ spolufinancovaného z prostředků ERDF v rámci OPPS SK-CZ 2007-2013

**PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE**
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

**EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

Informační kiosky Regionu Beskydy

Region Beskydy vybudoval a uvedl do provozu systém informačních kiosků, který nepřetržitě 24 hodin denně sedm dní v týdnu poskytuje informace turistům a návštěvníkům regionu. Jeden je nainstalován také v Mikroregionu obcí Žermanické a Těrlické přehrady – konkrétně v Soběšovicích, kde se uskutečnilo i slavnostní zahájení provozu.

„Díky infokioskům se mohou turisté v terénu připojit k internetu a na webové stránce Regionu Beskydy získat potřebné informace například o obcích, turistických cílech či dopravních spojkách. Infokiosky ale nebudou veřejným internetem. Jejich uživatelé se dostanou jen na vybra-

né internetové stránky. Celkem tam bude zhruba 800 odkazů,“ sdělila projektová manažerka Dagmar Valášková.

Ta vidí jako důležitý nepřetržitý provoz a snadné ovládání dotykovým displejem a klasicou klávesnicí. Informace jsou v češtině, polštině, němčině a angličtině. Kiosky jsou umístěny vne veřejných budov, většinou informačních center. Systém obsahuje osm infokiosků v nerezovém „antivandal“ provedení, osm kamer snímajících zajímavé lokality regionu, prostřednictvím nichž se budou moci lidé podívat i na online videozáznamy z těchto míst.

V rámci projektu byl vytvořen software, který umožní vyhledat

základní informace o aktivitách, které se nacházejí ve všech 62 obcích Regionu Beskydy. Dále zde zájemci naleznou například informace o kulturních a sportovních možnostech regionu, pravidelných festivalech nebo dřevěných sakrálních památkách. Nezapomnělo se samozřejmě na jízdní řády hromadné dopravy, databázi informačních center a další pro turisty prospěšné

informační toky. Návštěvník prostřednictvím odkazů nalezne potřebné informace o volnočasových možnostech Regionu Beskydy.

Všechny informace jsou dostupné také na internetové stránce www.eurobeskydy.cz. Infokiosky jsou realizovány právě prostřednictvím této webové adresy. Veškeré informace jsou tak dostupné široké veřejnosti, nejen uživatelům kiosků.

Návštěvnost portálu je sledována, už zkušební provoz infokiosků ukázal zájem domácích, ale i zahraničních klientel. „Region Beskydy je vyhledávanou lokalitou z řady důvodů. Je zde bohaté

sportovní vyžití, mnoho možností pro trávení volného času. Za nejzajímavější atraktivity pokládáme dřevěné sakrální stavby, především dřevěné kostely a kaple, kterých je v regionu zhruba dvacet. Právě informace o těchto památkách byly zatím nejčastěji vyhledávány zahraniční klientelou,“ prozradila Dagmar Valášková.

Každá obec Regionu Beskydy se na stránkách infokiosků prezentuje krátkým videospotem. Záměrem bylo poskytnout turistům obrazovou informaci o obcích regionu, jejich krásách a zajímavostech, protože lidé je vnímají intenzivněji než informace textové. Návštěvníci si tak udělají lepší představu o turistických možnostech té či oné obce či města. „Sestřihem videovizitek vznikl také krátký dokument s názvem Beskydská symfonie, propagující pestrost regionu, krásu přírody, kulturní bohatství i širokou škálu turistických a volnočasových možností. Snímek se chceme prezentovat na veletrzích cestovního ruchu doma i v zahraničí,“ doplnila manažerka.

Projekt doplňuje aktivitu Regionu Beskydy realizované v rámci operačních programů přeshraniční spolupráce o další prvek aktivní propagace turistických možností regionu s cílem zvýšit atraktivitu regionu, zvýšit ekonomický význam turismu a tím přispět k prodloužení turistické sezóny v Beskydách.

Areál Přístav u Žermanické přehrady

Areál Přístav se nachází přímo na břehu Žermanické přehrady s výhledem na Lysou horu a okolní vrcholky Beskyd.

Ubytování ve dvou penzionech s různým standardem vybavení je přímo v areálu, který také nabízí množství sportovně-rekreačních aktivit. Sportovně rekreační a rehabilitační komplexnost areálu je postavena na kvalitním víceúčelovém kurtu s umělým povrchem, beachvolejbalovém hřišti s tribunami a pestrou nabídkou vodních sportů. Bowlingové centrum s hernou a rehabilitační komplex řeší i variantu pro špatné počasí. Touto komplexností spolu s další nabídkou patří areál mezi v regionu výjimečné.

Venkovní posezení na terase u Koliby je příjemným zpestřením při letních večerech.

Areál je vhodný pro rekreaci s dětmi, pro seniory, ale také pro sportovní kurzy a výlety do Beskyd či Polska.

SPORTOVNÍ A REKREAČNÍ ZÁZEMÍ

- univerzální tenisový kurt s umělým povrchem, osvětlením, vystřelovačem míčků
- Vhodný i pro jiné míčové hry – fotbal, florbal a badminton

- hřiště pro plážový volejbal s tribunami s kapacitou 300 míst
- horolezecká stěna – s připravovaným projektem lanového centra

- bowling – 2 dráhy s posezením a barem
- herna se dvěma kulečníky, billiardem, šipkami a posezením, možnost diskotéky
- petanque, stolní tenis
- areál vodních sportů (kanoe, surfy, šlapadla, motorový člun...)
- půjčovna sportovních potřeb (horská kola, surfy, badminton)
- dětský areál
- rehabilitace se saunou, vířivkou, solariem, bylinnou lázní
- jezdeckví, vodní lyžování, golf, paragliding a tandemové seskoky – fakultativně
- skákací boty – sportovní novinka. Nabízíme nejen zapůjčení, ale také instruktáž a sportovní pobyty s touto atrakcí

Tel.: +420 777 790 902
Email: pristav@juhasz.cz
Web: www.zermanickaprehrada.cz

Albrechtice

Obec Albrechtice se nachází jižně od města Karviné na severním okraji Těšínské pahorkatiny, v malebném údolí, kterým protéká řeka Stonávka. Nejstarší písemná zpráva se dochovala až z r. 1447, v níž se dovídáme, že v té době byla obec již zemanskou vsí s farním kostelem. Název obce je možno vztahovat k příjmení Albrechta, podkomořího Těšínského knížectví. Nejstarší budovou v obci je barokní kostelík z roku 1766, postavený z mohutných dubových klád, obložených jedlovými fošnami, se šindelovou střechou, stojící v areálu hřbitova, který byl v roce 2008 obcí rekonstruován.

V současné době je chráněnou památkou lidové architektury. K dalším chráněným objektům patří zděná kaplička z roku 1844 v osadě Pacalůvka, Dělnický dům z roku 1908 a boží muka u silnice.

Mikroregion obcí Žermanické

 www.obecalbrechtice.cz
 GPS: 49°47'11.13"N,
18°31'27.485"E

Tip:

- *Dřevěný barokní římskokatolický kostel sv. Petra a Pavla*
- *Pout, která se tradičně koná koncem června v areálu Zámostí*
- *Minikárové závody v areálu Zámostí*
- *Fitness – pizzerie, stylová rodinná restaurace*

Zajímavosti:

- Kostel sv. Petra a Pavla
- Společenský dům – dělnický dům s pamětní deskou
- Dřevěný kostel v Albrechticích

Volný čas:

- Hřiště
- Jezdecký klub pro děti a mládež
- Pétanque
- Cyklostezka

Bruzovice

 www.bruzovice.cz GPS: 49°43'3.054"N, 18°24'34.603"E

Obec Bruzovice leží severovýchodně od Frýdku-Místku v mírné pahorkatině tvořené

kopci patřícími k pohoří Těšínské pahorkatiny. První písemná zmínka o vesnici Bruzovice je z roku 1305. Zakladatelem a prvním vlastníkem osady byl šlechtic Ondřej Brus, který dal také obci

její jméno. Okolí centra obce je možno využít k pěším túrám nebo k výletům na kole. Cestou můžeme objevit několik bludných kamenů, které jsou v okolí obce a v nedalekém lese. Vydáme-li se po značené cestě severovýchodním směrem, dojdeme na rozcestí turistických cest u Žermanické přehradní nádrže. Odtud můžeme pokračovat zpět do Bruzovic kolem obce Kaňovice a přes obec Sedliště. Severním směrem z rozcestí u Žermanické

přehradny dojedeme do Haviřova, jižním směrem se vydáme kolem přivaděče k Žermanické přehradě do Beskyd na vrchol Prašivá. Vydáme-li se z obce Bruzovice jihozápadním směrem, dojdeme do Frýdku-Místku a dále k vodní nádrži Olešná.

Tip:

Výlety do bruzovické krajiny na kole, běžkách nebo pěší. Mimo jiného je z mnoha míst nádherný výhled na Moravskoslezské Beskydy.

Zajímavosti:

- Chráněné stromy Dub letní, Habr obecný a Jasan ztepilý
- Farní kostel sv. Stanislava, kamenný kříž, kamenné schodiště se čtyřmi sochami
- Kaple v Lipně z roku 1865 (směr Pazderna)
- Kaplička Na Zálesí z roku 1875 (okraj obce Lučiny)
- Chalupnická usedlost z roku 1754 v centru obce
- Venkovní usedlost – statek č.p.10 z roku 1858
- Hasičská zbrojnice z roku 1904, historické stříkačky (1897, 1936)

Volný čas:

- Travnaté hřiště
- Zimní přírodní kluziště
- Stáj, možnost jízdy na koni
- Sauna

a Těrlické přehrady

Dolní Domaslavice

 www.ddomaslavice.cz GPS: 49°42'44.713"N, 18°28'56.953"E

Dolní Domaslavice se nacházejí v české části Slezska na teritoriu Těšínské pahorkatiny. Obec leží na levém břehu Žermanické přehrady v pomyslném trojúhelníku mezi městy Havířov, Český Těšín a Frýdek-Místek. První doložená písemná zpráva pochází z roku 1305, kdy se Domaslavice objevují v soupisu biskupských desátků. Byly založeny a pojmenovány podle knížete Domaslava. Obec je atraktivní svým členitým terénem s množstvím remízků, lesíků a klikatících se potůčků, s nádhernými výhledy na přehradu či blízké Beskydy. Je vyhledávaným cílem cyklistických výletů a milovníků vodních sportů – plavání, koupání, jachting, rybaření.

Žermanická přehrada, spolu s blízkostí Moravskoslezských Beskyd, vytváří z Dolních Domaslavic hojně využívané rekreační zázemí nedalekých měst Ostravské aglomerace.

Tip:

Na cyklistických túrách můžeme vidět boží muka se zvonici nebo se rozhlédnout z nejvyššího bodu U Lipek (378 m n. m.). V budově obecního úřadu je malá část muzejní expozice známého písmáka a sběratele Jana Skarky.

Zajímavosti:

- Zvonička a Boží muka na Volovci a v části Zavadvovice
- Muzejní expozice

Volný čas:

- Stáj Newport Ranch
- Víceúčelové hřiště (odběžená, volejbal)
- Restaurace Žermanka s písčnou pláží
- Restaurace „Pohoda“ s posilovnou

Horní Bludovice

 www.hornibludovice.cz GPS: 49°44'12.601"N, 18°26'32.524"E

Horní Bludovice leží mezi dvěma vodními díly, a to Žermanickou a Těrlickou vodní nádrží. První dochovaná zpráva pochází z roku 1335, kdy obec založil pravděpodobně šlechtic Blud z Jičina, z okruhu prvního těšínského vévody Měška. Obec je položena v pestrém a členitém terénu na rozhraní Ostravské plošiny a Pobeskydské pahorkatiny. Jedním z nejvyšších míst je kopec Kohout, odkud se naskýtá pohled nejen na celou obec, ale i na nejbližší okolí – Žermanickou přehradu, Beskydy, Havířov i Ostravu. Údolím obce protéká řeka Lučina, pramenící v kopci Prašivá v Beskydech a vlévající se do řeky Ostravice v centru Ostravy. Tok Lučiny rozděluje obec na dvě části. Malebný ráz krajiny navíc do-
tváří řada menších potoků.

Zajímavosti:

- Kaple sv. Jana Nepomuského
- Pomník padlým v obou světových válkách

Volný čas:

- Sportovní areál s fotbalovým hřištěm

Tip: Beskydy Radegast Cyklotrack

Cyklotrasa: Nošovice – Dobrá – Lučina – Soběšovice – Horní Bludovice – Těrlicko – Albrechtice – Koňákov – Střítež – Smilovice – Komorní Lhotka – Vyšní Lhoty – Nižní Lhoty – Nošovice.

Délka trasy: 53,3 km. Doporučený typ kola: silniční, trekking

Horní Domaslavice

Vznik obce Horní Domaslavice se datuje do roku 1305, kdy se o ní objevila první písemná zmínka. Dle pověsti byla založena slovanským rodem Domaslaviců, kteří dali tomuto místu rovněž své jméno. Nachází se v turistickém regionu Beskydy, v Podbeskydské pahorkatině, v těsné blízkosti rekreační oblasti Žermanické přehrady, severovýchodně od Frýdku-Místku. Vesnice si dodnes na většině své-

www.hornidomaslavice.cz

GPS: 49°41'45.734"N,
18°27'53.212"E

ho území zachovala typický ráz původního slezského rozptýleného typu zástavby. Pěší turisté se mohou procházet v okolí Žermanické přehradní nádrže, ale také po nedaleké značené turistické trase. Přes Horní Domaslavice vedou udržované cyklostezky, po kterých můžeme zamířit k nedaleké Těrlické přehradě.

Zajímavosti:

- Kostel sv. Jakuba Staršího
- Socha sv. Jana Nepomuckého
- Sloup se sochou P. Marie a sv. Florián
- Zaniklý zámek v Horních Domaslavicích

Volný čas:

- Mořské oko, přírodní zvláštnost
- Naučná stezka
- Cyklostezka

Tip: Naučná stezka s pěti zastaveními

V letech 1994 až 1995 zde byla zbudována naučná stezka s pěti zastaveními připomínajícími historii obce, která v minulosti zastávala úlohu centra duchovního života tohoto regionu. Dominantou obce je již od roku 1745 římsko-katolický kostel sv. Jakuba St., který byl v roce 1999 prohlášen Ministerstvem kultury ČR za kulturní památku a který se nachází na této naučné stezce. Součástí naučné stezky je také přírodní zvláštnost, a to pověstmi opředené „Mořské oko“. Od mořského oka je nádherný výhled na panorama Moravskoslezských Beskyd.

Lučina

www.lucina.cz

GPS: 49°41'45.734"N, 18°27'53.212"

Obec Lučina leží v Těšínské pahorkatině, jižně od města Havířova, na levém břehu Žermanické přehrady. Vznikla oficiálně 8. ledna v roce 1956, na původních katastrech obcí Soběšovice, Dolní a Horní Domaslavice, po dostavbě Žermanické přehrady. Údolní nádrž na Lučině u Žermanic byla vybudována v letech 1951 až 1957. Systém vodohospodářských děl v povodí Morávky a Lučiny doplnila později vybudovaná nádrž na Morávce. Nádrž a její okolí je vyhledávaným

rekreačním místem. V obci Lučina je vybudováno dobré zázemí pro letní rekreace, kempy, letní restaurace a udržované pláže.

Zajímavosti:

- Kaple sv. Anna a Jáchyma
- Žermanická údolní nádrž
- Památný strom
- Soustava rybníků na potoku Řetník

Volný čas:

- Tělocvična a hřiště
- Sokolské hřiště

Tip:

Areál minigolfu a plážový volejbal

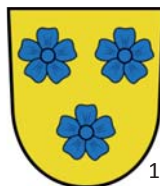
Pazderna

www.pazderna.eu

GPS: 49°42'12.011"N, 18°26'8.659"E

Obec Pazderna leží v okrese Frýdek-Místek, nedaleko Žermanické přehrady. První zmínka o obci Pazderna pochází z roku 1573, kdy byla součástí frýdeckého panství. V obci stojí od roku 1871 zděná kaple, která je zasvěcena sv. Janu Nepomuckému. V roce 1907 byla v obci dostavěna nová škola, ve které se vyučovalo do roku 1973. Po rekonstrukci se zde nachází také místní knihovna a od roku 1999 zde sídlí obecní úřad. Zájemci o sport a rekreaci mohou navštívit nový sportovní areál, který je umístěn za budovou obecního úřadu. Areál je místem nejen pro sportovní vyžití, ale nabízí také příjemné posezení s občerstvením a výhledem na panorama Beskyd.

Zajímavosti:

- Kaple Jana Nepomuckého
- Památník obětem první světové války
- Kříž

Volný čas:

- sportovní areál – kurty
- pétanque, kuželky a dětský koutek

Soběšovice

Jeden z prvních záznamů o obci se datuje rokem 1227. Z té doby se připomíná dvůr Dolno-Soběšovický, na němž hospodařil Soběk, od něhož údajně pochází pojmenování obce.

Výstavbou přehrady došlo k zásadním změnám v územním plánu obce. V zátopovém pásmu vznikající přehrady zmizelo historické centrum obce s desítkami domů včetně kos-

www.sobesovice.cz

GPS: 49°43'42.696"N, 18°27'45.556"E

tela, školy, tři vodních mlýnů a zemědělských statků. Nyní se obec rozkládá už jen na pravém břehu přehrady. Na levém břehu vznikla nová obec Lučina.

Panorama nedalekých Moravskoslezských Beskyd nabízí překrásný pohled od vrchu Javorový až po Lysou horu. Na Žermanickou přehradu přijíždějí desítky rybářů, ale přehrada samozřejmě nabízí mnohem více, než jen rybaření. V jejím okolí je množství rekreačních chat a chalup. Je zde možno využít několika tenisových kurtů, volejbalových hřišť a půjčoven lodí. Z vodních sportů je na přehradě zastoupen windsurfing i jachtaření. Možná je i projížďka na pramci nebo kánoji, anebo můžeme zajít do nedalekého Newport Ranče a projet se v sedle na některém ze zdejších koní, případně navštívit některé z blízkých měst, nedaleký Havířov, Frýdek-Místek či Ostravu.

Zajímavosti:

- Kostel Navštívení panny Marie
- Památný strom
- Pomník obětem druhé světové války

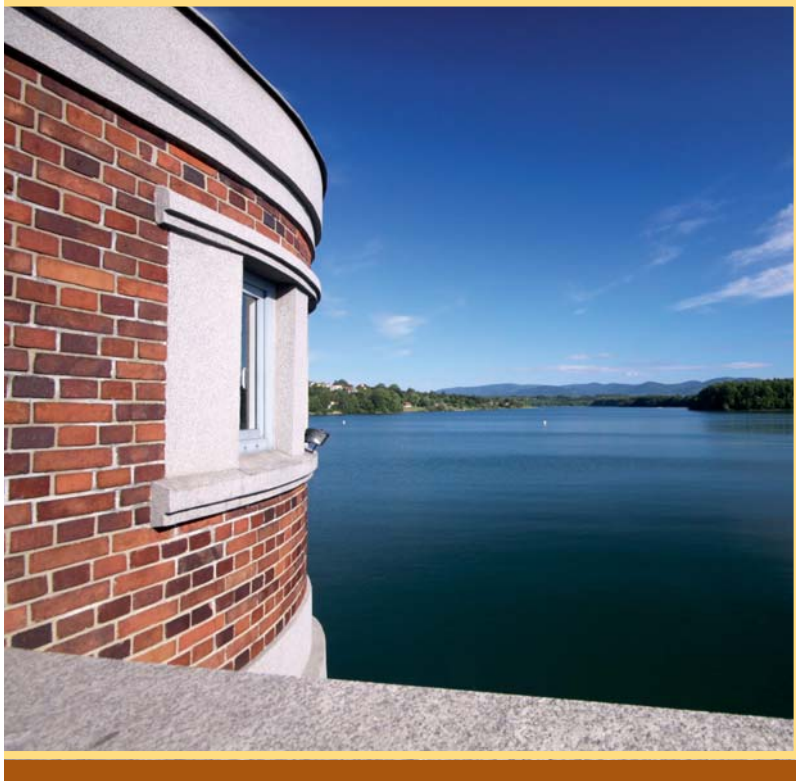
Volný čas:

- Areál s fotbalovým hřištěm, tenisové kurty s umělým povrchem, horolezecká stěna, bowling, hřiště na beach volejbal
- Rozhledna Na Husarůvce
- Kulturní dům s víceúčelovým sálem
- Diskotéky, karnevaly

Tip:

Rekreační areál Přístav CK Juhász
Sporthotel Maják
Penzion Flora

Těrlicko

www.terlicko.cz GPS: 49°45'8.004"N, 18°28'57.024"E

Obec Těrlicko leží na svazích Těšínské pahorkatiny západně od Českého Těšína. Patří k nejstarším obcím na Těšínsku. Podle některých názorů by mohlo být staré kolem tisíce let. První písemná zmínka o Těrlicku pochází z roku 1229. Původní Těrlicko se rozkládalo kolem řeky Stonávky. V roce 1953 bylo rozhodnuto o vybudování přehradní nádrže. Se stavbou bylo započato v roce 1955 a práce skončily v roce 1961. Velká část obce musela být zatopena. V době výstavby patřila její 617 m dlouhá a 25 m vysoká sypaná hráz mezi největší svého druhu v Evropě. Perspektiva obce je dána charakterem rekreační oblasti a polohou na významné dopravní ose spojující Ostravu a Havířov s největším hraničním přechodem do Polska – Českým Těšínem. Lidová architektura a specifický typ osídlení, spolu s jedinečnou přírodou tohoto území, je vzácnou a turisticky přitažlivou oblastí.

Zajímavosti:

- Vodní nádrž Těrlicko
- Kostel sv. Vavřince
- Sousoší sv. Jana Nepomuckého
- Larischův zámek
- Letohrádek
- Památník letců
- Jaškovská krčma
- Sochařský park

Volný čas:

- Těrlická přehrada
- Naučná stezka Těrlické mokřady
- Vlek vodního lyžování

Tip:

Jaškovská krčma – restaurace je umístěna v budově, jejíž část pochází ze 13. století. První písemná zmínka o této jedné z nejstarších hospod ve Slezsku pochází z roku 1268. Provoz je rozčleněn ve dvou podlažích do různě velkých sálů s excelentní terasou, která skýtá neopakovatelný výhled na hladinu přehrady

Naučná stezka Těrlické mokřady – vede podél meandrů vodního toku Stonávka v horní záchytné nádrži vodního díla Těrlická přehrada zajímavým přírodním prostředím lužního a mokřadního charakteru.

Žermanice

www.obeczermanice.cz GPS: 49°44'12.601"N, 18°26'32.524"E

Žermanice se nacházejí severně od Frýdku-Místku a jsou vstupním místem do rekreační oblasti Žermanické přehradní nádrže. Nejstarší dochovaný písemný údaj o Žermanicích pochází z roku 1450. Zvláštěností Žermanic je přírodní památka Žermanický lom, který zaujímá plochu téměř dva hektary. Ten vznikl při stavbě Žermanické přehrady. Na dně je mokřadní ekosystém s rozsáhlou vodní plochou s několika druhy rostlin zařazených do červeného seznamu jako kriticky ohrožené nebo blízké vyhynutí.

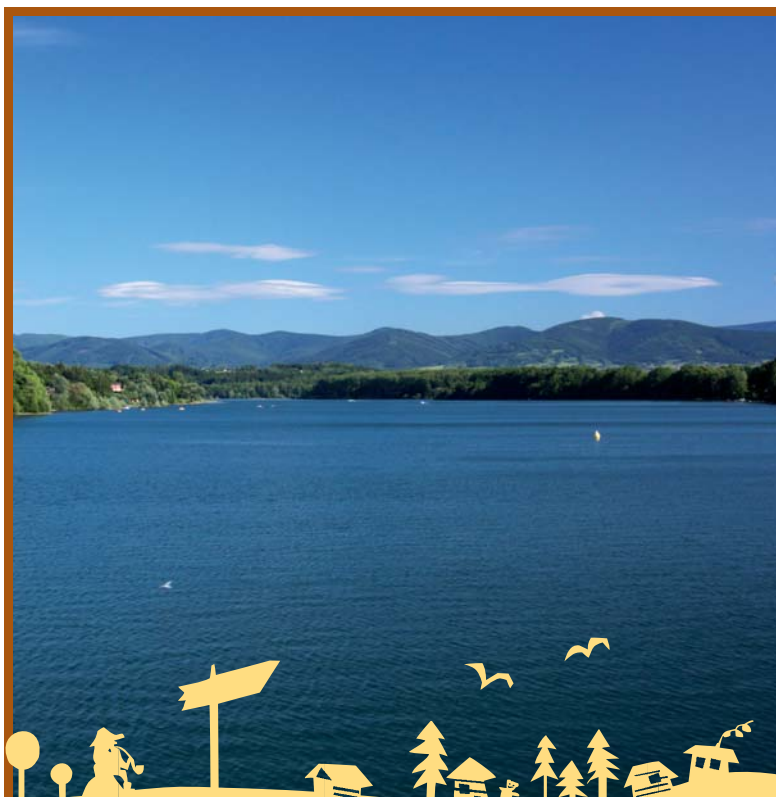
Žermanice jsou známy především přehradou, která byla stavěna v letech 1951 až 1958. Hráz je dlouhá 314 m a vysoká 38 m. Vodní plocha zabírá 248 ha s celkovým objemem 25,3 mil. kubíků vody. Maximální hloubka nádrže dosahuje 28 m. Nádrž slouží jako zásobárna vody a je taky vhodná pro rekreační účely a rybaření. V okolí obce najdeme několik menších lesíků či hájků. Východním i západním směrem nedaleko obce prochází lokální cyklistické trasy, po kterých se můžeme vydat podél břehu přehradní nádrže a nebo k nedaleké vodní nádrži Těrlicko, či dále jižním směrem do Beskyd. Vydáme-li se z obce jihovýchodním směrem do Soběšovic, dojdeme k tudy procházející modré turistické trase. Jihozápadním směrem se po modré vydáme kolem přírodní památky do Frýdku-Místku. Severovýchodním směrem se po ní pak dostaneme k přehradní nádrži Těrlicko.

Zajímavosti:

- Kaple Narození Panny Marie
- Přírodní památka Žermanický lom
- Vodní nádrž Žermanice
- Chov ryb

Volný čas:

- Víceúčelové sportovní hřiště
- Loděnice s půjčovnami loděk a sportovních potřeb
- Sportovní rybářství a rybaření

Námestovo a Biela Orava

Jediným mestom Oravy, ktoré leží na území Euroregiónu Beskydy, je Námestovo. V rámci rovnomenného najsevernejšieho okresu Slovenska sa rozvinulo do prirodzeného administratívneho, kultúrneho a turistického centra Hornej Oravy, najmä vďaka svojej polohe na starej obchodnej ceste (soľná cesta). Námestovo bolo založené ako obec v 16. storočí na základe valašského práva. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1557. V 19. storočí sa mesto preslávilo najmä súkenníctvom, výrobou a obchodom s plátnom. Jeho poloha na brehu Oravskej priehrady poskytuje široké možnosti pre letnú rekreáciu a vodné športy, napr. jachting, windsurfing alebo plávanie. Okrem toho je Oravská priehrada aj významnou rybolovnou oblasťou. V jej blízkosti sa nachádza mnoho stravovacích a ubytovacích zariadení (hotely, penzióny, priváty, autokemping). Slanický ostrov so stálou expozíciou ľudového umenia Oravy predstavuje len jeden z mnohých zachovalých historických objektov. Možno spomenúť i rímsko-katolícky Kostol Povýšenia sv. Kríža a pri ňom stojaci pomník Antona Bernoláka. Na Hviezdoslavovom námestí sa nachádza pomník jedného z najvýznamnejších slovenských básnikov, Pavla Országha Hviezdoslava. Na rovnomennej ulici bola v minulosti inštalovaná aj pamätná tabuľa na dome, v ktorom istý čas býval sám Hviezdoslav. Ako advokát strávil 20 rokov svojho života v Námestove, spoločenskom centre Bielej Oravy. Jedna zo zaujímavostí Námestova je aj Múr dejateľov Bielej Oravy, ktorý sa nachádza na hlavnom námestí, v blízkosti Hviezdoslavovej sochy. Sú tu predstavení najvýznamnejší dejatelia, pochádzajúci z obcí námestovského okresu. V lete by si návštevník nemal nechať ujsť rozličné kultúrne podujatia (koncerty). V okolí Námestova môžeme vychutnávať úžasné prírodné scenérie, ktoré nám ponúka Oravská Magura a Podbeskydská vrchovina v kontraste s Oravskou kotlinou.

Orava patrí medzi najrázovitejšie kraje nielen v rámci Euroregiónu Beskydy. Naša cesta začína práve pri prameňoch rieky Orava, presnejšie jej západného toku Biela Orava. Nachádzame sa v **Oravskej Lesnej**, v malebnej obci na slovensko-poľskom pohraničí. Aj túto časť našej krajiny ovplyvnila, podobne ako na Kysuciach, valašská kolonizácia, ktorá prebiehala v 16.-18. storočí. Výsledkom tohto kultúrneho vplyvu bolo rozsiahle kopaničiarske osídlenie, a to dodnes vytvára jednu z najväčších obcí na celej

Orave. Oravská Lesná je navyše najchladnejším trvale obývaným územím na Slovensku v tesnej blízkosti CHKO Horná Orava a CHKO Kysuce. Milovníci prírody tu nájdu mnoho oblastí pralesného charakteru a turisti si vychutnajú pestré trasy. V okolí nás rôzne turistické chodníky privedú do úžasných horských prostredí, napr. hrebeň Oravských Beskyd či rozsiahla Kysucká vrchovina. Na trase náučného chodníka sa dozvieme mnoho nových informácií o ťažbe a spracovaní dreva v týchto slovenských končinách. Rozsiahle lesy poskytujú úkryty pre mnoho druhov divých zvier. Medzi najvýznamnejšie dochované kultúrno-historické pamiatky sa zaraďuje aj Kostol sv. Anny s drevenou konštrukciou strechy pokrytej pôvodným dreveným šindľom. V dedine sa udržiavajú stále živé folklórne tradície, čo dokazuje aj folklórny súbor Flajšovan, ktorý sa zúčastnil niekoľkých medzinárod-

ných folklórnych festivalov. Kolorit Oravskej Lesnej dopĺňa viacero ľudových hudieb. Každoročne sa tu stretávajú heligonkári rôzneho veku z niekoľkých regiónov v rámci podujatia Heligonka. Jedinečným technickým unikátom je Oravská lesná železnica. Táto obdivuhodná technická pamiatka, úzkokolejná úvratňová železnica, v minulosti spájala Kysuce s Oravou a významne slúžila najmä na prepravu dreva. V obci sa nachádza staré depo a zo železničnej trate sa návštevníkovi ponúkajú úžasné výhľady na Oravské Beskydy a ďalšie okolité pohoria. V zime sa Oravská Lesná mení na výborne vybavené a moderné lyžiarske stredisko, ktoré poskytuje vynikajúce podmienky pre zjazdové či bežecké lyžovanie a snowboarding. Každoročne sa tu konajú automobilové preteky do vrchu s názvom Nová Bystrica Cup. Pocestných zasýti tradičná slovenská kuchyňa v miestnych reštauráciách

v okolí obce Novoť zaručujú široké možnosti pre poľovníctvo. V katastri dediny možno využiť aj dva lyžiarske vleky alebo zapojiť sa do činnosti lukostreleckého klubu. Cezhraničný charakter tejto dediny dokresľuje aj medzinárodný festival cirkevných speváckych zborov (Chváľme piesňou Pána). Pre návštevníkov čaká otvorená náruč tradičnej slovenskej pohostinnosti a miestne syrové korbáčiky patria ku gurmánskym špecialitám. Vďaka blízkej štátnej hranici tu máme navyše možnosť prechodu do poľskej obce Glinka.

Pri hlavnej ceste II/520 leží **Breza**, ktorá bola založená na konci 16. storočia. Lesníctvo, pastierstvo oviec a chov dobytka či poľnohospodárstvo (pestovanie zemiakov a zeleniny) sa radí medzi tradičné spôsoby obživy. Náročné prírodné podmienky bránili rýchlejšiemu hospodárskemu rozvoju obce v minulosti, a tak ľudia často odchádzali za prácou, v mnohých prípadoch aj do zahraničia alebo za oceán. Kostol Matky Božej Márie, kráľovnej apoštolov, pochádza zo začiatku 20. storočia, presnejšie z rokov 1906-1908. Pred cintorínom bola inštalovaná plastika sv. Jána Nepomuckého a pred kostolom zas plastika sv. Trojice a Panny Márie. V obci sa do dnešných dní zachovala aj kováčska vyhňa so zachovalým zariadením. V okolí dedinky sa vyskytujú úžasné prírodné scenérie, ktoré sa oplatí navštíviť v každom ročnom období. Blízko Brezy sa nachádza starý kameňolom s rôznymi geologickými zaujímavosťami. Spomeňme aspoň odkryté horninové štruktúry či najrôznejšie skameneliny. Obec poskytuje pre rybárov dokonalé podmienky pre rybolov v čistých vodách Bielej Oravy. V hustých le-

a pohostinstvách, pričom nocľazníci, ktorých zastihnú posledné červené záblesky zapadajúceho slnka, určite využijú široké možnosti ubytovania v Oravskej Lesnej.

Po ceste smerom na okresné mesto Námestovo dorazíme do **Zákamenného**. Táto rázovitá obec je situovaná v okrajovej oblasti Podbeskydskej vrchoviny a Oravských Beskýd, v rovnomennej kotline. Prvá písomná zmienka o dedine pochádza z roku 1615, a tak sa kopaničiarske osídlenie stáva dôsledkom valašskej kolonizácie prebiehajúcej v oblasti vtedajšieho Horného Uhorska. V minulosti sa tu urodil len ovos a zemiaky a až do dnešných čias tu vládnu pomerne drsné klimatické podmienky. Miestne obyvateľstvo sa živilo najmä chovom dobytka, ovčiarstvom, ťažbou a spracovaním dreva, neskôr však i garbiarstvom a súkenníctvom. Zákamenné sa preslávilo historicky prvou pílou postavenou na Orave (1875) vzhľadom na fakt, že v tom období sa drevo píliło zväčša manuálne. Aj preto patrili drevorubači medzi najdrsnejších chlapov. Obec je však známa aj ako rodisko výnimočného politického väzňa z čias komunizmu, obrancu práv cirkví, biskupa Jána Vojtaššáka. 1. januára 2001 bol slávnostne vysvätený moderný a architektonicky zaujímavý Kostol sv. Jozefa spišským diecéznym biskupom Mons. Františkom Tondrom. V dedine nájdeme okrem iného i viaceré ďalších sakrálnych objektov.

Zo Zákamenného na sever sa pohodlne dostaneme do obce **Novoť**. Obklopujú ju prekrásne Oravské Beskydy, ktoré pokračujú

v severovýchodnom oblúku od Kysuckých Beskýd. Toto hraničné pohorie symbolizuje pre euroregión spojenie niekoľkých národov. Podľa toho sa nazýva aj jedno z úspešne sa rozvíjajúcich združení obcí cezhraničného charakteru. Dedinka bola v minulosti známa pestovaním ľanu alebo výrobou dreveného riadu. Pozornosti všímavého návštevníka určite neujde mnoho zachovalých objektov goralskej podbeskydskej ľudovej architektúry a sakrálnych stavieb. Na druhej strane lesy

soch sa zas môžeme odreačovať a zamašktríť pri zbere viacerých lesných plodov, napr. húb alebo brusníc.

Pred vstupom do okresného mesta sa môžeme aspoň na malú chvíľku zastaviť v **Ťapešove**. Dedinka sa nachádza priamo pri hlavnej spojnici I/78 medzi Dolným Kubínom a Námestovom. Obec bola založená v roku 1580 pod Oravskou Magurou a Podbeskydskou vrchovinou, čo zabezpečilo v podstate trvalý prístup ku tovarom tadiaľ prechádzajúcim do Sliezska, resp. Poľska. Obyvateľstvo sa v minulosti živilo prevažne pastierstvom a chovom dobytka na okolitých stráňach. V obci vyrástli počas dlhých stáročí vzácne stromy (lipa, javor) a vyskytuje sa tu mnoho vzácných druhov flóry (ostrica Davallova) na slatiných a vápenatých pôdach. Práve slatiny alebo sírnatý prameň dodávajú Ťapešovu prírodovednú výnimočnosť. Pri hlavnej ceste stojí barokový kamenný kríž pochádzajúci z roku 1772. Kostol postavený v roku 1966 je zasvätený Anjelom strážcom a pri návšteve tohto duchovného miesta sa môžeme pochať dreveným betlehemom. V minulosti sa Ťapešovo preslávilo aj ochotníckym divadel-

ným súborom a počas roka sa tu organizuje mnoho spoločenských akcií. Viaceré lesné cesty môžu využiť nielen adrenalínoví cyklisti, ale aj rodiny s deťmi. Neďaleká Oravská priehrada zas poskytuje takmer neobmedzené možnosti letných športov.

Po odbočení doprava pred mostom cez Bielu Oravu sa dostaneme na starú cestu II/520 vedúcu popri Oravskej priehrade do Tvrdošína. Prichádzame do **Vavrečky**, ktorá sa prvýkrát písomne spomína v roku 1600. Osadu založili na základe valašského práva, čo oslobodzovalo obyvateľstvo od platenia istých poplatkov. Blízkosť Oravskej priehrady poskytuje vynikajúce príležitosti pre letnú rekreáciu. V minulosti sa tu ľudia živilí ovčiarstvom a obchodom s plátnom. Vavrečka leží na starej obchodnej ceste spájajúcej Balkán s Pobaltím. V obci sa narodil Ján Herkel, známy panslavista, filozof a lingvista. Z čias feudalizmu pochádza aj vyše 400-ročná lipa, ktorej história sa vraj viaže k zakladateľovi obce – Vavrekovi. Dominantou dediny je nádherný farský Kostol sv. Anny. Každoročné hodové slávnosti sú sprevádzané bohatým kultúrnym programom. Z kultúrnych zvyklostí sa

tu zachovali tradície ochotníckeho divadla. Dodnes tu funguje divadelný súbor Magurka. Na rovnomennom vrchu sa nachádza aj vyšieláč a vedie k nemu turistická značka. Táto lokalita sa však preslávila aj prírodopisnou raritou: kráterom, čo vznikol po dopade meteoritu. Okolie obce charakterizujú výborné podmienky pre horskú cyklistiku, poľovníctvo či zber lesných plodov. Okrem toho nám pobyt spetrujú viaceré lesné cesty, ktorými sa môžeme dostať k zaujímavým turistickým trasám. Navyše kemping v Slanickej osade rozširuje príležitosti prenocovania a rekreácie pri vode. Aj napriek marginálnej polohe a chladnejšiemu podnebiu sa táto časť Oravy stala pomerne vyhľadávanou turistickou oblasťou, a to najmä v súvislosti s člňkovaním, windsurfingom a jachtingom.

Cestou na Dolnú Oravu sa zo severu dopravíme do **Babína**. Leží na spojnici medzi Dolným Kubínom a Námestovom a pochádza zo 16. storočia. Obec a jej okolité prostredie ponúka návštevníkom výborné podmienky pre cykloturistiku a pešiu turistiku do oblasti Podbeskydskej vrchoviny alebo Oravskej Magury. Vedie tade červená značka, ktorá

akoby kopíruje hrebeň pohoria. V blízkosti Babína sa nachádzajú významné poľovnícke revíre, a tak možno povedať, že poloha dediny odráža nesmierne prírodné bohatstvo. Kultúrna a historická rozmanitosť sa odráža v Galérii ľudového rezbárstva, ktoré patrí medzi starobylé remeslá. Tradičné oravské ľudové drevenice nám zasa pripomínajú život a podmienky v minulých obdobiach. Tie boli neraz kruté, ťažké, a tak sa do ľudských sŕdc hlboko zakorenila kresťanská viera. Dokazuje to aj kamenný neorománsky Kostol zoslania Ducha Svätého z roku 1933 či niekoľko sakrálnych objektov, napr. klasicistické kaplnky alebo morové kríže. Spoločenské podujatia reprezentuje turnaj Babínska ruka, čo je súťaž o pohár v silovom pretláčaní rukou alebo turnaj v Slovenskom mariáši.

Najbližšia obec, ktorá leží v smere na Oravský Podzámok a ďalej na Dolný Kubín, má prvú písomnú zmienku v roku 1588. Ide o **Hruštín**, v minulosti preslávený svojimi remeselnými a poľnohospodárskymi tradíciami. Na príľahlých stráňach sa pestoval ľan a choval dobytok či kone. Výroba každodenne potrebného náradia a odevov tiež patrila k tradičným spôsobom obživy. Z etnografického hľadiska charakterizujú obec unikátne výšivky a rezbárstvo. Kolorit dediny dotvára niekoľko technických stavieb, napr. píla a mlyn. Dedičstvo predkov v obci udržiavajú stále živé folklórne tradície. Stačí spomenúť miestny folklórny súbor a dychovú hudbu Hruštínčanka, rôzne pamätné tabule alebo zachovalé stavebné pamiatky ľudovej architektúry – pôvodné zrubové domy. V Hruštíne však nájdeme aj viacero sakrálnych objektov, napr. stĺpy (zasvätené sv. Floriánovi či sv. Jánovi Nepomuckému) a Kaplnku sv. Anny. NPR Minčol v Oravskej Magure predstavuje ochra-

nu zmiešaných smrekovo-bukovo-jedľových lesných porastov, pričom turisti sa tu môžu pokochať panenskou krásou a nedotknutosťou pôvodných oblastí pralesného charakteru. Neďaleko dediny sa nachádza aj ďalšia prírodná zaujímavosť, a to Puchmajerovej jazierko. Táto lokalita zahŕňa vysokohorské rašelinné jazierko so zvláštnou vegetáciou a mikrofaunou, ktoré sa vyskytujú v nadmorskej výške 1100 m. V zimnej sezóne stovky lyžiarov vyhľadávajú známe lyžiarske stredisko Ski Zábava – Vasilovská hoľa. Človek si tu užije pri lyžovaní či snowboardingu mnoho zábavy do sýtosti. Návštevníci môžu využiť ubytovacie kapacity priamo v stredisku. V okolí Hruštína navyše existuje veľa poľných a lesných ciest, čo vhodne dopĺňa celé spektrum aktivít pre rodinnú dovolenku. Výborné podmienky pre cykloturistiku v lete a bežkovanie v zime

zabezpečia návštevníkom nezabudnuteľný zážitok z pobytu v tejto časti Oravy.

Len jedna obec leží najjužnejšie v rámci tejto historickej časti prihraničného regiónu. **Veličná** je jednou z najstarších obcí nielen na Dolnej Orave, ale aj v celom Euroregióne Beskydy. Písomne sa po prvýkrát spomína už v roku 1272. Nachádzame sa na brehu rieky Orava, kadiaľ odpradáva viedla stará obchodná cesta spájajúca Považie a Turiec s Poľskom. Ak niekto baží po historických a etnografických súvislostiach tohto územia, studnicou poznatkov môže byť Obecné múzeum ľudových tradícií, remesiel a umení. Priamo pri dedine bol vyhlásený CHA Rieka Orava, kde sú predmetom ochrany nielen zachovalé riečne ekosystémy, ale aj bohatá fauna a flóra či výskyt vzácných a ohrozených druhov. V okolitých kopcoch možno využiť mnoho turisticky atraktívnych chodníkov, napr. NPR Minčol. Z Veličnej dovidíme až na Kubínsku hoľu, ktorá sa v celej svojej mohutnosti týči nad dedinkou zo severu. Toto lyžiarske stredisko sa stalo čím ďalej, tým viac vychytanejším a pomerne prestížnym v rámci rôznych zimných športov.

Keby sme chceli dokončiť spoznávanie regiónu Bielej Oravy, nemali by sme zabudnúť na **Mútne**, ktorého poloha nás odkazuje práve na túto oblasť. Autom sa do tejto oravskej dedinky pohodlne dostaneme buď z odbočky pri obci Breza alebo z Oravskej Jasenice a následne doľava z Oravského Veselého. Mútne bolo založené v roku 1569 v obkolesení hustých lesov CHKO Horná Orava. V obci sa dodnes udržiavajú ľudové tradície, čo dokazuje aj folklórny súbor Mútňan. Tunajšiu kultúru pozdvihuje aj miestne ochotnícke divadlo.

Rímsko-katolícky Kostol sv. Magdalény, posvätený v roku 1875, stojí ako domi-

nanta v strede obce. Vyskytujú sa tu viaceré menšie sakrálne stavby, napr. kríže a sochy. Športových nadšencov celkom určite osloví jedna z najkomplexnejšie vybavených športových strelníc na Slovensku. Športové vyžitie dopĺňa Mutniansky trail – vytrvalostná jazdecká súťaž konajúca sa každý rok v júli. Pomerne rozľahlá dedina je atraktívna aj pre turistov vyhľadávajúcich nie príliš často navštevované chodníčky. Z časti zvanej Mútnianská píla (drevená hájovňa pochádzajúca z roku 1932) možno nastúpiť na zelenú značku, ktorá vedie priamo na hlavný hrebeň Oravských Beskýd, na štátnu hranicu s Poľskou republikou. Z hľadiska ochrany prírody tu nájdeme i územie európskeho významu – Mútnianské rašelinisko. Ide o ochranu močarinných a slatinno-rašelinových fytoocenóz, resp. spoločenstiev vzácnych druhov flóry. Lokalita Spálený grúnik zas predstavuje zachovalé rašelinové rastlinné spoločenstvá v podmáčaných smrekových lesoch, ktoré určite stoja za návštevu.

Východne od Mútneho sa nachádza **Oravské Veselé**. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1629. Patrí k tým obciam Oravy, kde už pri vstupe návštevník spozoruje úžasné prírodné scenérie Oravských Beskýd a Podbeskydskej vrchoviny. Pre peších turistov vedie z obce zelená značka priamo na horskú dominantu Pilsko (1557 m n. m.). Túto lokalitu vytvárajú zachovalé horské lesné a subalpínske spoločenstvá, na niektorých miestach pralesného charakteru. Obec je známa množstvom kultúrnych a spoločenských akcií počas celého roka. Očarujúce sú aj sakrálne pamiatky, napr. kaplnky, sochy alebo kríže.

Pri miestnom kostole rastie chránená lipa, ktorej vek sa odhaduje na viac než 200 rokov. Tajomnú atmosféru tu dotvárajú ďalšie staré lipy. Obecné múzeum dokladá dejiny obce a historický prierez ľudovou umeleckou tvorbou. Možnosti aktívneho oddychu umocňujú viaceré miesta vhodné pre zber lesných plodov (najmä húb). Vo Veselianke môžeme loviť ryby a na záver sa zastaviť u miestnych výrobcov bábik zo šúpolia.

Z Oravského Veselého prídeme približne po 10-15 minútach jazdy autom cez údolia rázovitej Podbeskydskej vrchoviny do **Oravskej Jasenice**. Obec leží na ceste do Námestova a písomne sa prvýkrát spomína v roku 1588. Zo 16. storočia pochádza väčšina oravských dedín. V minulosti plnila Oravská Jasenica strážnu funkciu v rámci severného Uhorska, ale v 50. rokoch 20. storočia bola postihnutá intenzívnym požiarom. Od toho času sa tu prakticky nevyskytujú žiadne drevené domy. Ľudia sa živili najmä plátenníctvom, spracovaním dreva, kamenárstvom, kožiarstvom, kožušníctvom a liehovarníctvom. Jej význam vzrástol aj vďaka polohe blízko obchodnej cesty a ekonomické činnosti obyvateľstva tak boli pomerne pestré. V predchádzajúcich storočiach postihovali Oravskú Jasenicu mnohé choroby (cholera). Dokazujú to viaceré morové stĺpy a kríže. Dedina je dnes významnou rybolovnou a vyhľadávanou hubárskou oblasťou, nakoľko leží obklopená vrchovinou zo severnej strany, pri ústí Bielej Oravy do Oravskej priehrady. Obec sa preslávila aj tým, že sa tu narodil Anton Florek, významný kňaz a národný buditeľ. Okrem neho je dedinka rodiskom aj Martina Hamuljaka, ktorý bol

jednou z vedúcich osobností mladšej bernolákovskej generácie. Na jeho počesť sa tu nachádza i pamätná izba a pamätná tabuľa. Obecné múzeum dokladuje spôsob života ľudí v minulosti. V Oravskej Jasenici si nielen miestni, ale i návštevníci do sýtosti užijú množstvo spoločenských organizácií, vystúpenia cirkevného speváckeho zboru alebo dychovú hudbu Martin Hamuljak. Oblasť Bielej Oravy tak poskytuje návštevníkom nielen pôžitok z pobytu v nádhernom prírodnom prostredí, bohatstvo regionálnej kultúry a histórie, ale aj pestrosť voľnočasových aktivít, ktoré môžeme realizovať tak v zime, ako aj v lete.

Ďalšie informácie: www.oravskalesna.sk, www.oravamuzeum.sk, www.zakamenne.sk, www.novot.sk, www.breza.sk, www.tapesovo.sk, www.vavrecka.sk, www.babin.sk, www.hrustin.sk, www.velicna.sk, www.oravaweb.sk, www.kubinskahola.sk

Pod Babou horou

Priamo za okresným mestom Námestovo v smere na Babiú horu leží obec **Klin**. Jej história siaha do 16. storočia, kedy ju krátko pred rokom 1567 založila na svojom panstve rodina Thurzovcov. V minulosti sa tu obyvateľstvo zaoberalo hlavne šindliarstvom, krajcírstvom, kováčstvom a pltníctvom. V dedine nájdeme posledné plátennícke kúrie, ktoré dokazujú súkennícku výrobu. Návštevník sa už pri vstupe do obce môže pokochať pozoruhodnými prírodnými scenériami a pestrými zmenami reliéfu. Z obce je krásny výhľad na Západné Tatry, Babiú horu a aj Oravskú priehradu. NPR Klinské rašelinisko, ako prírodný unikát, predstavuje zachovalé a zároveň bohaté vrchoviskové fytoocenózy. Okrem toho sa v lokalite Ťaskovka, jednej z rozlohou najmenších chránených území, ochraňujú travertínové útvary a slatinné rašelinisko. Podmáčanie, teda permanentne zamokrené územie, zapríčinilo výskyt premeny organických materiálov na anorganické (potenciálne prírodné uhlie). Priamo v obci však nájdeme aj viacero starobyklých stromov, napr. lipa, topoľ. Neďaleko Klinu sa nachádza lyžiarske stredisko, ktoré dáva nielen domácom, ale i návštevníkom možnosť vyžiť sa a relaxovať v zimnom období. Okrem dobrých podmienok pre zjazdové lyžovanie sa v okolí nachádzajú aj bežkárske trate. Každý rok sa tu koná úspešná súťaž v behu na lyžiach, tzv. Kliňanská Biela stopa. Cez blízky Bobrov sa naviac dostaneme do Poľska. Priamo za hlavnou cestou I/78 sa rozprestiera Oravská priehrada, známe stredisko letných a vodných športov s ideálnymi podmienkami pre jachting, windsurfing alebo člnkovanie. Z obce je naviac prekrásny výhľad na Západné Tatry. V súčasnosti je Klin známy svo-

jou „Sochou Krista“, ktorá dosahuje výšku 9,5 m. Monument sa nachádza na vrchu zvanom Grapa (797 m n. m.), týčiacom sa nad Klínom zo severu.

Zubrohlava bola založená v 16. storočí a už jej poloha naznačuje, že ide o pomerne významnú križovatku ciest vedúcich z Dolnej Oravy do Poľska. Miestne obyvateľstvo však v minulosti často sužoval mor. Nachádzame sa blízko štátnej hranice s Poľskou republikou, pričom do tejto susednej krajiny možno prejsť vďaka starej obchodnej ceste. Kultúrno-historickou dominantou obce je katolícky Kostol sv. Petra a Pavla postavený, podobne ako viacero okolitých chrámov, v 18. storočí (vysvätený v roku 1761). V blízkosti Zubrohlavy ponúka Oravská priehrada vynikajúce podmienky pre návštevníkov, ktorí si chcú užiť slnko a vodu v nádhernom prostredí Oravskej kotliny. Dominantou tejto oblasti letnej rekreácie je vzácny Slanický ostrov umenia s kostolíkom, kde sa môžeme dopraviť loďou zo Slanickej osady. V barokovej stavbe boli inštalované expozície tradičného ľudového umenia zo zbierok Oravskej galérie. Prslávená lokalita so stálou výstavou ľudového sakrálneho umenia sa nachádza práve tu. V okolí obce sa nájde mnoho malebných prírodných scenérií (dokonalé výhľady na Babiu horu), či už v lesoch, na poliach alebo vo viacerých zákutiach na brehoch vodnej nádrže. V tejto časti Euroregiónu Beskydy dokáže človek priam impresionisticky vnímať nádych a celkovú atmosféru východu slnka na bezoblačnej letnej rannej oblohe. Okolité krajina tu poskytuje mnoho príležitostí pre aktívnu dovolenku, a to najmä pre cykloturistiku. Ak by sme chceli dať vycvičiť nášho verného štvornohého priateľa, môžeme využiť miestne kynologické ihrisko.

Posledná obec, ktorá leží v Euroregióne Beskydy pred štátnou hranicou s Poľskom, má názov **Bobrov**. Prvá písomná zmienka o tejto dedinke sa uvádza na rukopisnej mape hornej Oravy v roku 1550. Obec bola v minulosti súčasťou panstva Oravského hradu ako strážna a hraničná obec. Za pár minút jazdy autom sa dostaneme z Bobrova do poľskej Lipnice Wielkiej, resp. Jablonky. Obec sa nachádza na brehu Oravskej priehrady a jej poloha umožňuje návštevníkom užiť si vodné športy do sýtosti. Katolícky Kostol sv. Jakuba pochádza

z obdobia baroka. Duchovný areál dotvára aj plastika sv. Vendelína. Miestna kalvária sa považuje za najkrajšiu na celej Orave a patrí k významným pútnickým miestam v regióne. V okolí Bobrova sú každoročne dobre udržiavané zimné bežecké trate a výborné podmienky pre cykloturistiku.

Naša cesta pokračuje zo Zubrohlavy do oravskej obce **Rabča**. Prvá písomná zmienka o tejto rozľahlej dedine pochádza z roku 1550. Bola založená na princípoch valašského práva, a tak bolo obyvateľstvo istým spôsobom oslobodené od platenia niektorých poplatkov a daní. Poloha na strategickú kráľovskú cestu znamenala pre obec časté plienenie najmä v 17. storočí. V období stredoveku sa ľudia živili prevažne pestovaním ľanu, drevorubačstvom v hustých lesoch a chovom dobytky na okolitých lúkach a pasienkoch. Zaoberali sa však i drevorezbou či pletením košov a to sa zachovalo do súčasnosti. Pestrý Rabčanský jarmok sprevádzajú vždy na začiatku júla rôzne atrakcie. Počiatky rímsko-katolíckeho Kostola Navštívenia Panny Márie siahajú až do 18. storočia, konkrétne do roku 1772, kedy prevládala baroková architektúra. Dnes

je Rabča prirodzenou spádovou obcou pre ďalšie dediny nachádzajúce sa v najsevernejšej časti Slovenska. Prekrásna príroda v okolí predstavuje pre turistov lákavé prostredie na zahĺbenie sa nad každodennými životnými situáciami a chvíľkové zastavenie v protiklade so stresom. Vychádzky do lokalít v rámci CHKO Horná Orava a konkrétne na Babiu horu (1723 m n. m.), najsevernejší bod Slovenska, sú nepochybne atraktívnymi miestami pre skutočný oddych v malebnej krajine bez náznakov civilizácie. V obci rastú staré a chránené stromy, napr. lipa, jaseň, javor. Milovníci snehu určite využijú neďaleko Rabče lyžiarske strediská, ktoré ponúkajú pomerne rozsiahle možnosti snowboardingu, zjazdového a bežeckého lyžovania. Kultúrne zvyklosti v dedine dotvárajú tradície dychovej hudby.

Zo stredu Rabče, z hlavnej cesty, existuje len jediná odbočka doprava do **Rabčíc**, ktoré sa prvýkrát písomne spomínajú v roku 1616. Obec sa nachádza pod majestátnym vrcholom masívu Babej hory (1723 m n. m.) priamo v CHKO Horná Orava. Rabčice sú významnou chatovou oblasťou a vyhladávanou chalupárskou lokalitou v atraktívnom prostredí hôr ako pohraničná obec s Poľskom. Kostol Všetkých svätých pochádza z 19. storočia (1819). 350-ročná lipa je zas najstarším stromom v chotári. V dedine sa organizuje množstvo kultúrnych akcií, najmä v letných mesiacoch, napr. heligonkárске súťaže. Rabčice sú známe svojimi živými folklórnymi tradíciami. Žije tu aj goralské etnikum, ktoré dodáva obci rázovitost. Z národných dejateľov spomeňme Mila Urbana, známeho slovenského spisovateľa, ktorý sa tu narodil. Vždy na Nový rok sa uskutočňuje zimný výstup z Rabčíc na Babiu horu. Podobne ako v Rabči, aj tu je možné každú zimu využívať lyžiarsky vleč.

Podobne ako okolité obce, aj **Sihelné** bolo založené v priebehu 17. storočia. Poloha v malebnom kraji pod vrchom Pilsko (1557 m n. m.) sa však odrážala v chladnejšom podnebí a slabšej pôdnej úrodnosti. Ľudia sa tu odpradáva živili hlavne ťažbou dreva, ale začiatkom 20. storočia pomerne rozsiahle výstahovalectvo v dôsledku chudoby, neúrody a vysokej úmrtnosti znamenalo pokles počtu obyvateľov. Dnes sa v Sihelnom koná každoročný folklórny festival, kde vystupujú súbory nielen zo Slovenska, ale aj z Poľska, čo dokladuje cezhraničný charakter spolupráce v rámci tejto časti Euroregiónu Beskydy. Goralské folklórne tradície rozvíja súbor Goralček. Dedina je atraktívna najmä z turistického hľadiska. Z vyšného konca obce, z lokality Vyšný Mlyn, vedie totiž modrá značka na hrebeň Oravských Beskýd. Buď sa dostaneme do Sedla Hliny (805 m n. m.)

alebo na vrch Pilsko (1557 m n. m.).

Oravská Polhora predstavuje poslednú dedinu v rámci slovenskej časti Euroregiónu Beskydy, ktorá zakončuje naše putovanie po tomto úžasnom kraji. Zároveň je to najsevernejšia obec na Slovensku ležiaca pod masívnou hradbou Oravských Beskýd. Prírodnou dominantou a symbolom dediny je nepochybne Babia hora (1723 m n. m.) vypínajúca sa v tesnej blízkosti obce. Tento rozsiahly kopec súčasne predstavuje najsevernejší bod, kótu Slovenska. V roku 1806 tu vystúpil uhorský palatín Jozef Habsburský. Na druhej strane, zo západu, uzatvára beskydskú stenu Pilsko (1557 m n. m.), v ktorého okolí sa dodnes zachovali mnohé miesta výskytu prirodzených, pôvodných lesov. Oravská Polhora má charakter pohraničnej obce, nakoľko sa nám tu ponúka možnosť prechodu do Poľska. Svojou rozlohou katastra patrí medzi najrozsiahlejšie chotáre v okrese Námestovo. V dedine sa nachádzajú viaceré zachovalé objekty ľudovej architektúry, napr. zrub richtárskeho domu. V minulosti žilo v Oravskej Polhore mnoho zručných remeselníkov zaoberajúcich sa napr. výrobou šindľov, huslí alebo gájd. Preslávili tak nielen svoje nadanie a umenie, ale aj rodnú obec. V dnešných časoch sa každý rok organizuje medzinárodný gajdošský festival s názvom Gajdovačka. V Oravskej Polhore sa navyše udržiavajú ľudové zvyklosti. Polhoranka je ľudová hudba s rázovitým a úprimným prejavom. Nad dedinou, na južných svahoch Babej hory, stojí tzv. Hviezdoslavova hájovňa s expozíciou Hájniková žena, ktorá predstavuje mohutnú zrubovú konštrukciu situovanú v časti Roveň. Pod Babou horou natrafíme aj na pamätnú tabuľu venovanú Pavlovi Országhovi Hviezdoslavovi, nášmu najväčšiemu básnikovi. Informácie približujúce krajinu navôkol návštevníkom poskytuje náučný chodník, ktorý spája Slanú Vodu s Babou horou. V obci sa však narodilo aj viacero známych osobností. Spomeňme aspoň Valériu Tyrolóvu, známu československú basketbalistku a atlétku, alebo iní slávni, ľudoví umelci. Milo Urban, významný slovenský spisovateľ, navštevoval miestnu školu pred 1. svetovou vojnou. Na budove obecného úradu je preto takému slávnemu slovenskému literátovi venovaná pamätná tabuľa. Oravská Polhora

zahŕňa aj ďalší prírodný unikát. Ide o lokalitu Slaná Voda, kde vyviera prameň najviac mineralizovanej vody v Európe. Technické pamiatky dotvárajú historickú pestrosť každého územia. Okolie je tu posiate tajchami, teda malými vodnými nádržami, ktoré slúžili kedysi na splavovanie dreva. Od Bobrova až po Čadcu – to je teritórium, čo slúžilo ako obrana nemeckej ríše počas 2. svetovej vojny. Pravdepodobne však nikdy nebol použitý. A tak v pomerne blízkom okolí Oravskej Polhory nájdeme zvyšky bunkrov a systému obranných budov. Túto rozsiahlu dedinu obklopujú pestré turistické trasy vedúce priamo z obce na slovensko-poľský hrebeň Oravských Beskýd. Všade v okolí navyše existujú dobré podmienky pre horskú cykloturistiku a adrenalínoví športovci môžu využiť takmer každý kus z niekoľkých značne dlhých lesných ciest.

Ďalšie informácie: www.klin.sk, www.zubrohlava.estranky.sk, www.obecbobrov.sk, www.rabca.sk, www.rabcice.sk, www.sihelne.sk, www.oravskapolhora.sk

Partneři projektu:

Region Beskydy

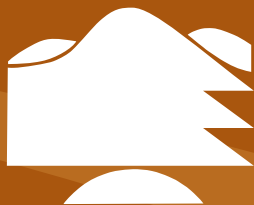
Zájmové sdružení
právníků osob
Náměstí Svobody 6
738 02 Frýdek-Místek
Česká republika

Tel: +420 739 203 934

e-mail: valaskova.dagmar@beskydy-info.cz

www.regionbeskydy.cz

**REGION
BESKYDY**

Združenie RegiÓN Beskydy

Mestský úrad v Žiline
Námestie obetí komunizmu 1
011 31 Žilina
Slovenská republika

Tel: +421 417 235 564

Fax: +421 417 235 564

e-mail: beskydy@zilina.sk

www.beskydy.sk

Beskydské informační centrum

Frýdek-Místek:

Náměstí Svobody 6
Tel.: +420 558 646 888
info@beskydy-info.cz

Zámecké náměstí 1257
Tel.: +420 558 438 391
frydek@beskydy-info.cz

Frýdlant nad Ostravicí:

Hlavní 308
Tel.: +420 558 676 909
frydlant@beskydy-info.cz
www.beskydy.com

Informačné centrum mladých Námestovo

icm

Informačné Centrum Mladých
www.icm.sk

Centrum Klinec, 6. poschodie,
Hviezdoslavovo námestie 213
029 01 Námestovo

Tel.: +421 435 521 163
namestovo@icm.sk
www.icm.sk

Mikroregion Žermanické a Těrlické přehrady

Obec Soběšovice,
739 22 Soběšovice 45
tel.: +420 724 178 724 , +420 558 404 551
e-mail: sobesovice@iol.cz

